

HRVATSKI SABOR

NACRT

**PRIJEDLOG POSLOVNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA
HRVATSKOGA SABORA**

Zagreb, veljača 2018.

PRIJEDLOG POSLOVNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA HRVATSKOGA SABORA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA POSLOVNIKA

Ustavna osnova za donošenje ovog Poslovnika sadržana je u članku 80. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM PRIJEDLOGOM

Važeći Poslovnik Hrvatskoga sabora¹ kojim se u skladu s Ustavom Republike Hrvatske uređuje unutarnje ustrojstvo i način rada Hrvatskoga sabora te, prije svega, postupak u kojem se zakoni donose, Hrvatski sabor donio je 28. lipnja 2013. godine („Narodne novine“, broj 81/13., 113/16. i 69/17. – u daljnjem tekstu: Poslovnik). Kasnije njegove manje promjene odnosile su se na usklađivanje poslovnčkih odredaba sa zakonskim propisima Republike Hrvatske iz listopada 2016. kojima je modificiran sustav državne uprave te je umjesto zamjenika ministra uvedena dužnost državnog tajnika. Također, Izaslanstvu Hrvatskoga sabora u Parlamentarnoj skupštini Organizacije za europsku sigurnost i suradnju propisan je položaj radnog tijela Hrvatskoga sabora.

Predsjedništvo Hrvatskoga sabora je 15. ožujka 2017. godine, odnosno 10. srpnja 2017. godine uputilo Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav kao matičnom radnom tijelu koje predlaže donošenje i promjenu Poslovnika, prijedlog za razmatranje potrebe izmjena i dopuna važećeg Poslovnika te pozvalo sve klubove zastupnika da dostave svoje prijedloge inicijativa za promjenu Poslovnika.

U tom pogledu ocjenjuje se kako postoji potreba, posebno imajući u vidu primjenu Poslovnika, za propisivanjem drugačijeg načina rada koji će pridonijeti većoj učinkovitosti rada na sjednicama Hrvatskoga sabora. Stoga, težište ovih promjena usmjereno je na normiranje odredaba na način koji će doprinijeti većoj kvaliteti i dinamici samih rasprava. Pritom se osobita pozornost pridaje uređivanju instituta replike što će za posljedicu imati kvalitetnije i stručnije pojedinačne rasprave. Nastoji se u prvi plan staviti upravo pojedinačne rasprave kojima zastupnici izražavaju svoja stručna mišljenja, prijedloge i stajališta o temi o kojoj se raspravlja u Hrvatskom saboru.

¹ Sukladno članku 48. Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj: 74/15.), a u svezi s člankom 174. stavkom 5. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj: 81/13., 113/16. i 69/17.), predlažu se izmjene i dopune Poslovnika Hrvatskoga sabora „Prijedlogom poslovnika o izmjenama i dopunama“.

Ovom promjenom Poslovnika predlaže se ukidanje instituta vjerodostojnog tumačenja zakona. Vjerodostojno tumačenje zakona je institut kojim zakonodavac u slučaju dvojbenog značenja, pogrešnog ili različitog tumačenja određene zakonske odredbe utvrđuje njezino značenje. Ono je po svojoj pravnoj prirodi zakon, smatra se sastavnim dijelom zakona, obvezno je za sve subjekte, a vrijedi od kada i sam zakon tj. ima povratno (retroaktivno) djelovanje. Unatoč Rješenju Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2488/2004. od 14. studenoga 2007. godine, „...*institut vjerodostojnog tumačenja otvara niz dvojbi i izaziva prijepore među pravnim teoretičarima i praktičarima, a koji uglavnom proizlaze iz postupka njegova donošenja i njegovih učinaka...*“² Naime, ističe se kako se njime narušava pluralistička demokratska narav Ustava Republike Hrvatske jer iako je u svojoj biti zakon, vjerodostojno tumačenje ne donosi se u redovnom zakonodavnom postupku, čime izlazi iz okvira demokratske kontrole i participacije građana. Također, postoji mišljenje da je vjerodostojno tumačenje suprotno načelu diobe vlasti i vladavine prava jer zadire u nadležnost sudbene vlasti, često rješavajući pojedinačne pravne slučajeve čime se ovisno o vladajućoj većini u zakonodavnom tijelu ostvaruju konkretni politički interesi. Nadalje, ističe se kako je vjerodostojno tumačenje suprotno i ustavnoj zabrani retroaktivnosti jer mijenja učinke zakona u odnosu na postojeće pravne odnose čime se stvara pravna nesigurnost i narušava vladavina prava. Tako je Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj Odluci broj: U-II-3438/2005 od 16. svibnja 2007. godine, zauzeo stajalište kako „...*vjerodostojno tumačenje po svojoj naravi proizvodi pravne učinke od dana stupanja na snagu propisa, što znači da ima povratno djelovanje.*“ Osim toga, „*U pravnom sustavu Europske unije praksa vjerodostojnog tumačenja suprotna je dodatno i načelu nadređenosti prava Zajednice, te načelu izravnog učinka, stoga što sprječava sudove da učinkovito primjenjuju pravo zajednice, isključujući iz primjene sva pravna pravila nacionalnog prava koja bi pravu zajednice bila suprotna.*“³ Postoji mišljenje kako je ono suprotno Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te temeljnim načelima pravnog poretka Europske unije. Iako Europski sud za ljudska prava⁴, zbog ustavnog karaktera nacionalnih normi, ne odbacuje institut vjerodostojnog tumačenja kao takav, iz njihove prakse proizlazi zabrana retroaktivnosti takvih tumačenja i zabrana intervencije u sudske postupke koji su u tijeku, kao i obveza nacionalnih sudova da ne primjenjuju takva tumačenja. Zbog svih tih kritika i ustavnopravne dvojbe oko njegove legitimnosti predlaže se ukidanje instituta vjerodostojnog tumačenja zakona.

Također, uređuje se podnošenje ostavke predsjednika i potpredsjednika Hrvatskoga sabora. Tako se propisuje kako danom podnošenja ostavke predsjednik i potpredsjednik prestaju obnašati dužnost, a izbor novog predsjednika, odnosno potpredsjednika predložen je u roku od 8 dana od dana podnošenja ostavke. Isto tako, ovim Prijedlogom propisuje se zamjena predsjednika Hrvatskoga sabora u slučaju prestanka obnašanja dužnosti te se

² Antić, T. Vjerodostojno tumačenje zakona. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, (36)1, 619-644.

³ Rodin, S. Demokratsko-pluralistička kritika instituta tzv. vjerodostojnog tumačenja. Informator, (53)5578-5579, 1-4.

⁴ Europski sud za ljudska prava, presuda od 9. prosinca 1994. u predmetu *Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece*, application no. 13427/87, pristup: 1. ožujka 2014. Riječ je o predmetu koji se u pravnoj literaturi često citira, jer su u njemu zauzeta pravna stajališta Europskog suda o neprihvatljivosti miješanja zakonodavca u djelovanje sudbene vlasti.

predlaže da ga zamjenjuje potpredsjednik Hrvatskoga sabora iz reda zastupnika koji su imali većinu prvi dan prve sjednice Hrvatskoga sabora.

Zakonska obveza podnošenja izvješća o radu tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima, omogućava Hrvatskom saboru ostvariti svoju specifičnu naknadnu provjeru stanja na različitim društveno-pravnim (političkim) područjima. Tako je postupovnim poslovnim odredbama uređeno djelovanje Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela vezano za navedena izvješća. Ovom promjenom Poslovnika predlaže se da pojedina izvješća tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima raspravljaju (osim izvješća koja podnosi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Hrvatska narodna banka, povjerenik za informiranje, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državna revizija vezano za izvršenje Državnog proračuna i rad Državnog ureda za reviziju, Glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije, pučki pravobranitelj, pravobranitelj za djecu, pravobranitelj za osobe s invaliditetom, pravobranitelj za ravnopravnost spolova⁵), u okviru svoga djelokruga, radna tijela Sabora, a da o njima Hrvatski sabor odlučuje bez rasprave. Također, predviđa se mogućnost da radno tijelo Hrvatskoga sabora, na temelju zaključka, predloži Hrvatskom saboru da se i o tim izvješćima provede rasprava na sjednici Sabora. Naime, obujam godišnjih izvješća različitih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima te nužnost njihove rasprave u Hrvatskom saboru ukazali su na potrebu dodatne prilagodbe postojećih poslovnih odredaba kako bi parlamentarni postupak bio racionalniji i brži, a ne na štetu samoga nadzora.

Imajući u vidu način rada radnog tijela Hrvatskoga sabora, ovlasti predsjednika radnog tijela te način donošenja odluka, propisuje se ovlast predsjedniku radnog tijela da saziva tematske sjednice, ali samo na temelju zaključka radnog tijela.

Nadalje, prilikom rasprave o amandmanu koji je podniet u skladu s člankom 199. Poslovnika, propisuje se kako nije moguća replika.

Ovim Prijedlogom dodaje se odredba o donošenju zakona kojima se potvrđuju međunarodni ugovori, posebno imajući u vidu dosadašnju praksu podnošenja i donošenja navedenih zakona. Tako se propisuje kako se zakoni kojima se potvrđuju međunarodni ugovori donose u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.

U članku 228. Poslovnika predložena je izmjena druge rečenice stavka 3. na način da predsjednik Sabora može neovisno o izvješću nadležnog radnog tijela, predlagatelja ili Vlade, točku dnevnog reda staviti na raspravu i odlučivanje. Važeća odredba Poslovnika propisivala je navedenu mogućnost isključivo kao iznimku.

Također, imajući u vidu način reguliranja odredbe članka 233. Poslovnika koja se odnosi na gubitak prava na govor zastupnika koji se prijavio za govor, a nije bio nazočan u dvorani

⁵ U skladu s odredbom članka 9. ove promjene Poslovnika, Hrvatski sabor bi (uz radna tijela) raspravljao i odlučivao o navedenim izvješćima.

kada je pozvan govoriti, predlaže se da pravo govoriti gubi predstavnik kluba zastupnika koji nije u dvorani kada je pozvan govoriti u ime kluba. Također, propisuje se kako članovi tog kluba mogu govoriti te replicirati, ali se (kao i predstavnik tog kluba) ne mogu ponovno javiti za riječ nakon što svi zastupnici završe svoje izlaganje.

Predlaže se uređivanje instituta replike na drugačiji način i to: skraćuje se vrijeme propisano za izlaganje s dvije na jednu minutu, određuje se da zastupnik može imati najviše tri replike po jednoj točki dnevnog reda, propisuje se kako nije moguće replicirati zastupnicima unutar istog kluba te zastupnicima iz članka 233. stavaka 4. i 5. Također, propisano je da ako osnovno izlaganje iznose dva predstavnika kluba, pojedini zastupnik može replicirati samo jednom od njih. Ovim promjenama nastoje se otkloniti naprijed opisane manjkavosti, stoga je potrebno istaknuti kako se predloženim normiranjem odredaba ne ograničava pravo govora zastupnika već se isključivo nastoji potaknuti zastupnike da izraze svoje stavove, mišljenja i prijedloge kroz pojedinačne rasprave za koje je potrebna prethodna stručna priprema. Time se posljedično dinamiziraju rasprave te se pridonosi njihovoj većoj kvaliteti na sjednicama Hrvatskoga sabora o temama od javnog interesa.

Dodatno, imajući posebno u vidu poslovničku obvezu zastupnika kada zatraži govoriti o povredi Poslovnika, propisuje se trajanje govora zastupnika o povredi Poslovnika do najdulje pola minute.

Opomena s oduzimanjem riječi dopunjuje se odredbom, za slučaj kada zastupnik koji zloupotrijebi institut povrede Poslovnika na način da započne govoriti o drugoj temi za koju nije dobio riječ ako se javio za povredu Poslovnika, koja regulira oduzimanje riječi takvom zastupniku do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja.

Na drugačiji način se uređuje institut stanke te se predlaže izostaviti iznošenje obrazloženja predstavnika kluba zastupnika nakon protoka vremena u kojemu je stanka trajala.

Uređuje se mogućnost provođenja objedinjene rasprave na prijedlog ovlaštenog predlagatelja ako se s time složi većina nazočnih zastupnika.

Imajući u vidu predloženo normiranje odredbe koja se odnosi na stanku, ovim Prijedlogom propisuje se mogućnost iznošenja stajališta kluba zastupnika o svim temama u vremenu između 15,00 i 16,00 sati srijedom i četvrtkom, a petkom nakon glasovanja po redoslijedu kojim su se prijavili u izlaganju ne duljem od 5 minuta.

Izostavlja se institut poimeničnog glasovanje kao suvišan te se propisuje objava rezultata elektroničkog glasovanja u Glasilu Sabora (internetskim stranicama Hrvatskoga sabora).

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU POSLOVNIKA

Za provedbu ovoga Poslovnika nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG POSLOVNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA HRVATSKOGA SABORA

Članak 1.

U Poslovniku Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj: 81/13., 113/16. i 69/17.) u članku 3. podstavci 1. i 2. brišu se.

Dosadašnji podstavak 3. postaje podstavak 1.

Iza dosadašnjeg podstavka 4. koji postaje podstavak 2. dodaju se novi podstavci 3., 4. i 5. koji glase:

„ - *osnovno izlaganje* je izlaganje govornika o temi koja se raspravlja prema utvrđenom dnevnom redu sjednice Sabora

- *replika* je odgovor zastupnika na osnovno izlaganje

- *stanka* je vrijeme određeno ovim Poslovníkom radi sastanka i konzultacija kluba zastupnika o točki utvrđenog dnevnog reda sjednice Sabora.“.

Dosadašnji podstavci od 5. do 10. postaju podstavci od 6. do 11.

Članak 2.

U članku 4. stavku 2. riječ: „izabrani“ briše se.

U stavku 4. riječ: „izabranih“ briše se.

Članak 3.

U članku 5. stavku 3. riječi: „stavaka 1. i 2.“ i riječ: „izabranih“ brišu se.

Članak 4.

U članku 6. stavku 1. i 3. riječ: „izabranih“ briše se.

U stavku 2. riječi: „Izabrani zastupnici“ zamjenjuju se riječju: „Zastupnici“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Prihvaćeno izvješće iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Članak 5.

U članku 7. stavak 4. briše se.

Članak 6.

U članku 17. stavku 2. riječ: „ponašanju“, zamjenjuje se riječju: „djelovanju“.

Članak 7.

Iza članka 31. dodaje se članak 31.a koji glasi:

„Članak 31.a

„Zastupnicima koji nisu članovi kluba zastupnika Tajnik Sabora osigurat će zajedničke prostorne i druge tehničke uvjete za rad te jednog službenika za obavljanje stručnih i administrativnih poslova.

Na službenika iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 31. ovoga Poslovnika.“““.

Članak 8.

Iza članka 33. dodaje se članak 33.a koji glasi:

„33.a

Predsjednik ili potpredsjednik Sabora mogu podnijeti ostavku.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, predsjednik ili potpredsjednik Sabora prestaje obnašati dužnost danom podnošenja ostavke, a Sabor će najkasnije u roku od 8 dana od dana podnošenja ostavke izabrati novog predsjednika odnosno potpredsjednika Sabora, u skladu s odredbama ovoga Poslovnika.

Ostavka se podnosi u pisanom obliku ili usmeno, na sjednici Sabora.

O podnesenoj ostavci se ne raspravlja niti odlučuje.“

Članak 9.

U članku 34. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„U slučaju prestanka obnašanja dužnosti predsjednika Sabora, do izbora novog predsjednika Sabora, zamjenjuje ga potpredsjednik Sabora iz reda zastupnika koji su imali većinu prvi dan prve sjednice Sabora.“

Članak 10.

U članku 44. u stavku 4. iza riječi: „izvješćima“, dodaju se riječi: „i poslovnica“, a iza riječi: „podnose Saboru“, dodaje se zarez i riječi: „a o kojima Sabor odlučuje bez rasprave“.

Iza stavka 4. dodaju se novi stavci 5. i 6. koji glase:

„Iznimno, izvješća iz stavka 4. ovoga članka koja podnose: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Hrvatska narodna banka, povjerenik za informiranje, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državna revizija vezano za izvršenje Državnog proračuna i rad Državnog ureda za reviziju, Glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije, pučki pravobranitelj, pravobranitelj za djecu, pravobranitelj za osobe s invaliditetom, pravobranitelj za ravnopravnost spolova, raspravit će se i na sjednici Sabora.

Radno tijelo Sabora može, na temelju zaključka, predložiti da se izvješća i poslovnici tijela iz stavka 4. ovoga članka rasprave i na sjednici Sabora.

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 7. i 8.

Članak 11.

U članku 47. iza podstavka 1. dodaje se novi podstavak 2. koji glasi:

„- saziva tematsku sjednicu na temelju zaključka radnog tijela te dostavlja materijal najkasnije tri dana prije održavanja tematske sjednice“.

Dosadašnji podstavci od 2. do 4. postaju podstavci od 3. do 5.

Članak 12.

Iza članka 52. dodaje se naziv članka i članak 52.a koji glase:

„Javno saslušanje

„Članak 52.a

Radi pribavljanja stručnih mišljenja ili šire rasprave o prijedlogu akta, pojedinih rješenja iz prijedloga ili važećeg akta ili radi razjašnjenja nekog pitanja od javnog interesa, matično radno tijelo, na temelju odluke većine članova u skladu s odredbom članka 50. stavka 1. ovoga Poslovnika, može organizirati javno saslušanje.““

Članak 13.

U članku 62. podstavak 7. briše se.

Dosadašnji podstavak 8. postaje podstavak 7.

Članak 14.

U članku 87. iza podstavka 4. dodaje se novi podstavak 5. koji glasi:

„- provodi postupak kandidiranja pravobranitelja za djecu i podnosi prijedlog za izbor Saboru“.

Dosadašnji podstavak 5. postaje podstavak 6.

Članak 15.

U članku 159. riječi: „te daje vjerodostojna tumačenja pojedinih odredaba zakona“ brišu se.

Članak 16.

U članku 169. stavku 1. iza riječi: „akti Sabora“ brišu se riječi: „vjerodostojno tumačenje zakona,“.

Članak 17.

U članku 174. u stavku 4. iza riječi: „javnošću“, dodaju se riječi: „te Iskaz o procjeni učinaka propisa u skladu s posebnim propisom“.

Članak 18.

U članku 199. u stavku 2. iza riječi: „klubova zastupnika“ dodaju se riječi: „na čije izlaganje nije dopuštena replika“.

Članak 19.

Iza članka 207. dodaje se naziv Odjeljka i Odjeljak D. te članak 207.a koji glase:

„ODJELJAK D – ZAKONI KOJIMA SE POTVRĐUJU MEĐUNARODNI UGOVORI

„Članak 207.a

Zakoni kojima se, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, potvrđuju međunarodni ugovori donose se u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.““.

Članak 20.

Naziv poglavlja III. i poglavlje III. te članci 208., 209. i 210. brišu se.

Članak 21.

U članku 228. u stavku 3. druga rečenica mijenja se i glasi: „Tijekom sjednice, može promijeniti redoslijed rasprave ili odlučivanja, ako za pojedinu točku dnevnog reda nema izvješća nadležnih radnih tijela, predlagatelja ili Vlade.“

Članak 22.

U članku 231. stavku 2. riječi: „odgovoriti na izlaganje (replika)“ zamjenjuju se riječju: „replicirati“.

Članak 23.

U članku 233. stavak 5. mijenja se i glasi: „Pravo govoriti o temi dnevnog reda za koju se prijavio gubi i predstavnik kluba zastupnika koji nije bio nazočan u dvorani kad je pozvan govoriti u ime kluba zastupnika.“

Iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi: „Članovi kluba zastupnika čiji je predstavnik kluba izgubio pravo govoriti o temi dnevnog reda iz stavka 5. ovoga članka, mogu govoriti o toj temi dnevnog reda te replicirati.“

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 7. iza riječi: „predstavnici klubova zastupnika“, dodaju se riječi: „osim zastupnika iz stavaka 5. i 6. ovoga članka“.

Članak 24.

Članak 235. mijenja se i glasi:

„Članak 235.

Zastupniku koji se javio za repliku predsjedatelj daje riječ čim završi osnovno izlaganje zastupnika na koje želi replicirati. Replika zastupnika, odnosno odgovor na repliku, ne može trajati dulje od jedne minute.

Zastupnik može replicirati samo jedanput. Ako osnovno izlaganje iznose dva predstavnika kluba, pojedini zastupnik može replicirati samo jednom od njih.

Zastupnik može imati najviše tri replike po jednoj točki dnevnog reda.

Zastupnik ne može replicirati predsjedatelju, na izlaganje zastupnika kluba čiji je član i na izlaganje zbog kojeg je predsjedatelj izrekao govorniku stegovnu mjeru.

Zastupnici iz članka 233. stavaka 4. i 5. ovoga Poslovnika također ne mogu replicirati.“.

Članak 25.

U članku 236. stavku 1. riječ: „jedne“ zamjenjuje se riječju: „pola“.

Članak 26.

U članku 240. iza stavka 1. dodaju se novi stavak 2. i stavak 3. koji glase:

„Zastupniku koji nastavi postupati protivno odredbi članka 238. podstavka 4. ovoga Poslovnika, predsjedatelj može izreći opomenu s oduzimanjem riječi do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja.

Odluka o stegovnoj mjeri iz stavka 2. ovoga članka je konačna.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.

Članak 27.

U članku 247. u stavku 3. iza riječi: „provesti objedinjena rasprava“, dodaju se riječi: „ako se s time složi većina nazočnih zastupnika“.

Članak 28.

U članku 248. stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 29.

Članak 249. mijenja se i glasi:

„Predsjedatelj neće odobriti stanku za sastanak kluba zastupnika ako se zahtjev za stanku podnosi prije utvrđenoga dnevnog reda i prelaska na dnevni red.“.

Članak 30.

Iza članka 249. dodaje se naziv članka i članak 249.a koji glase:

„Iznošenje stajališta kluba zastupnika

„Članak 249.a

Tijekom sjednice Sabora predstavnik kluba zastupnika može zatražiti da iznese stajalište kluba zastupnika o bilo kojoj temi u vremenu između 15,00 i 16.00 sati u pravilu srijedom i četvrtkom, a petkom nakon glasovanja.

Predsjedatelj daje predstavnicima kluba zastupnika riječ po redosljedu kojim su se prijavili.

Predstavnik kluba zastupnika obrazložit će stajalište kluba zastupnika iz stavka 1. ovoga članka u izlaganju ne duljem od pet minuta na koje nije dopuštena replika.““.

Članak 31.

U nazivu iznad članka 254. brišu se riječi: „i vjerodostojno tumačenje“.

U članku 254. stavak 2. briše se.

Članak 32.

U članku 255. u stavku 2. iza riječi: „dizanjem ruke“, briše se zarez i riječ: „poimeničnim“.

Stavak 5. briše se.

Članak 33.

U članku 256. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi: „Rezultat elektroničkog glasovanja svakog zastupnika objavljuje u Glasilu Sabora.“

Članak 34.

Naziv članka 258. i članak 258. brišu se.

Članak 35.

Članak 272. mijenja se i glasi:

„Predsjednik i potpredsjednici Sabora biraju se na vrijeme do isteka zastupničkog mandata, razrješenja odnosno podnošenja ostavke.

Imenovanje i razrješenje predsjednika i potpredsjednika Sabora mogu predložiti klubovi zastupnika ili najmanje 40 zastupnika.

Predsjednici, potpredsjednici te članovi radnih tijela biraju se na vrijeme do isteka zastupničkog mandata odnosno razrješenja.

Izbor, imenovanje te razrješenje predsjednika, potpredsjednika i članova radnih tijela Sabora obavlja se na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove ili na prijedlog najmanje 15 zastupnika.“.

Članak 36.

U članku 280. stavku 2. podstavku 5. iza riječi: „Saboru“, dodaju se riječi: „te rezultat elektroničkog glasanja svakog zastupnika“.

Članak 37.

Ovaj Poslovnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA

Uz članak 1.

U navedenom članku predloženo je brisati definiranje pojmova „izabranog zastupnika“ i „zastupnika“ kao nepotrebno te dodatno definirati pojam „osnovnog izlaganja“, „replike“ te „stanke“.

Uz članke 2. - 5.

S obzirom na obrazloženje uz članak 1. bilo je potrebno nomotehnički doraditi tekst važećih odredaba Poslovnika.

Uz članak 6.

Prilikom izrade Kodeksa o etičkom ponašanju zastupnika (pojam koji je predviđen važećom poslovničkom odredbom), predloženo je umjesto „ponašanja“ koristiti pojam „djelovanja“ uz obrazloženje kako se ponašanje tumači kao biološko uvjetovano postupanje, a djelovanje podrazumijeva voljnu sastavnicu.

Uz članak 7.

Odredbom se predviđa da zastupnici koji nisu članovi kluba zastupnika imaju pravo na zajedničke radne prostorije te jednog zajedničkog službenika za obavljanje administrativnih poslova.

Uz članak 8.

Odredbom se uređuje podnošenje ostavke predsjednika i potpredsjednika Sabora.

Uz članak 9.

Odredbom se propisuje mogućnost zamjene predsjednika Sabora i za slučaj prestanka obnašanja njegove dužnosti, a ne samo u slučaju spriječenosti ili odsutnosti.

Uz članak 10.

Odredbom navedenog članka predloženo je da u pravilu izvješća tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima raspravljaju, u okviru svoga djelokruga, radna tijela Sabora te da Sabor o njima odlučuje bez rasprave. Također, predviđa se mogućnost da radno tijelo Hrvatskoga sabora, na temelju zaključka, predloži Hrvatskom saboru da se i o tim izvješćima provede rasprava na sjednici Sabora. Naime, obujam godišnjih izvješća različitih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima te nužnost njihove rasprave u Saboru ukazali su na potrebu dodatne prilagodbe postojećih poslovničkih odredaba kako bi parlamentarni postupak bio racionalniji i brži, a ne na štetu samoga nadzora.

Uz članak 11.

Odredbom se propisuje ovlast predsjednika radnog tijela da saziva tematsku sjednicu isključivo na temelju zaključka radnog tijela.

Uz članak 12.

Odredbom se predlaže mogućnost da matično radno tijelo, radi pribavljanja stručnih mišljenja ili šire rasprave o prijedlogu akta, pojedinih rješenja iz predloženog ili važećeg akta ili radi razjašnjenja nekog pitanja od javnog interesa, na temelju odluke većine članova, može organizirati javno saslušanje.

Uz članak 13.

Nomotehnički se dorađuje tekst važeće odredbe Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članak 14.

Odredbom je predloženo da Odbor za obitelj, mlade i sport kao matično radno tijelo provodi postupak kandidiranja pravobranitelja za djecu i podnosi prijedlog za izbor Saboru radi usklađivanja s Zakonom o pravobranitelju za djecu („Narodne novine“, broj 73/17.)

Uz članke 15. i 16.

Nomotehnički se dorađuje tekst važećih odredbi Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članak 17.

Odredbom se dopunjuje članak na način da će predlagatelj uz prijedlog zakona osim izvješća o provedenom savjetovanju dostavljati i Iskaz o procjeni učinaka propisa. Iskazom o procjeni učinaka propisa u skladu s posebnim propisom detaljno se, između ostalog, utvrđuje ishod odnosno promjene koje se žele postići pojedinim prijedlogom zakona. Naime, u zakonodavnom postupku bitno je provesti sveobuhvatnu analizu primjene pojedinog prijedloga zakona čime se povećava transparentnost postupka donošenja zakona i odgovornost samih predlagatelja.

Uz članak 18.

Dopunjuje se odredba članka 199. važećeg Poslovnika na način da se propisuje kako nije dopuštena replika u raspravi o podnesenim amandmanima.

Uz članak 19.

Odredbom se dodaje članak 207.a kojom se određuje podnošenje prijedloga zakona kojim se potvrđuju međunarodni ugovori. S obzirom na specifičnu prirodu zakona kojima se potvrđuju međunarodni ugovori, kojima je svrha upoznavanje Hrvatskoga sabora sa sadržajem međunarodnog ugovora i njegova ratifikacija, kao i s obzirom na dosadašnju praksu prema kojoj su takvi zakoni donošeni uglavnom po hitnom postupku, pokazalo se dovoljnim o takvim zakonima provesti raspravu u jednom čitanju, budući da se tekst ugovora koji se ratificira ne mijenja između dva čitanja. Slijedom navedenoga suvišno je obrazlagati posebnu opravdanost hitnosti postupka sukladno članku 204. važećeg Poslovnika, kao i posebno odlučivanje o hitnosti postupka sukladno članku 205. važećeg Poslovnika, što je

ovakvim uređenjem izbjegnuto kao nepotrebno proceduralno opterećenje prilikom utvrđivanja dnevnog reda na sjednici Hrvatskoga sabora.

Uz članak 20.

Predloženom odredbom ukida se institut vjerodostojnog tumačenja zakona.

Uz članak 21.

Odredbom se utvrđuje mogućnost da predsjednik Hrvatskoga sabora može promijeniti redoslijed rasprave ili odlučivanja iako za pojedinu točku dnevnog reda nema izvješća matičnih radnih tijela, predlagatelja ili Vlade.

Uz članak 22.

Nomotehnički se doraduje tekst važeće odredbe Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članak 23.

U članku 233. propisuje se da pravo govoriti gubi predstavnik kluba zastupnika koji nije u dvorani kada je pozvan govoriti u ime kluba. Također, propisuje se kako članovi tog kluba mogu govoriti te replicirati, ali se (kao i predstavnik tog kluba) ne mogu ponovno javiti za riječ nakon što svi zastupnici završe svoje izlaganje.

Uz članak 24.

Institut replike uređuje se na drugačiji način i to: skraćuje se vrijeme propisano za izlaganje s dvije na jednu minutu, određuje se da zastupnik može imati najviše tri replike po jednoj točki dnevnog reda, propisuje se nemogućnost repliciranja zastupnicima unutar istog kluba te zastupnicima iz članka 233. stavaka 4. i 5. Također, propisano je da ako osnovno izlaganje iznose dva predstavnika kluba, pojedini zastupnik može replicirati samo jednom od njih.

Uz članak 25.

Odredbom se određuje govor zastupnika od najdulje jedne do najdulje pola minute za traženje govoriti o povredi Poslovnika.

Uz članak 26.

Sukladno važećim odredbama Poslovnika, zastupniku koji je zatražio govoriti o povredi Poslovnika, a pritom započne govoriti o drugoj temi za koju nije dobio riječ, predviđena je stegovna mjera opomene, opomene s oduzimanjem riječi ili udaljenja sa sjednice. S obzirom na dosadašnju praksu učestale zloupotrebe instituta povrede Poslovnika kako bi se govorilo o drugoj temi, predložena je mogućnost da predsjedatelj zastupniku koji se ponaša protivno odredbi članka 238. podstavka 4. izrekne opomenu s oduzimanjem riječi i to do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja. Također, određeno je kako je navedena odluka predsjedatelja konačna te na nju nije dozvoljeno isticanje povrede Poslovnika ili prigovora.

Uz članak 27.

Odredbom se dopunjuje članak 247. važećeg Poslovnika na način da se na prijedlog ovlaštenog predlagatelja objedinjena rasprava može provesti samo ako se s time složi većina nazočnih zastupnika.

Uz članak 28.

Važećim poslovničkim odredbama uređen je institut „stanke“ na način (između ostalog) da je određeno kako tijekom sjednice Sabora predstavnik kluba zastupnika može zatražiti stanku za sastanak kluba zastupnika kada je dužan iznijeti razloge zbog kojih traži stanku i prijedlog duljine njezina trajanja. Nakon stanke predstavnik kluba zastupnika obrazložit će stajalište kluba, a na njegovo izlaganje nije dopuštena replika. Poslovnik Sabora je propis od posebnog značaja za reguliranje unutarnjeg ustroja i načina rada Sabora i on treba pridonijeti njegovoj većoj demokratizaciji i radnoj učinkovitosti. Dosad važeća odredba, u praksi nije postigla navedenu svrhu. Stoga je predloženo brisanje stavaka 4. i 5., a da pritom nije onemogućeno zastupnicima da istodobno koriste svoje pravo na slobodu govora posebno imajući u vidu važeće odredbe Poslovnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora.

Uz članak 29.

Odredbom se uređuje razlog za neodobravanje stanke sukladno predloženoj izmjeni vezanoj za stanku. Osim ako se zahtjev za stanku podnosi prije utvrđenoga dnevnog reda i prelaska na dnevni red, važećom poslovničkom odredbom propisana su još dodatna dva razloga za neodobravanje stanke i to iz razloga vezanih za rad radnih tijela Sabora te u vezi s istupom ili izjavom zastupnika izvan Sabora. Kako je u definiciji pojmova stanaka definirana kao vrijeme radi konzultacija kluba o točki dnevnog reda o kojoj se raspravlja na sjednici Sabora, bilo je potrebu navedenu odredbu urediti na predloženi način.

Uz članak 30.

Dodanom odredbom članka 249.a propisuje se mogućnost iznošenja stajališta kluba zastupnika o svim temama u vremenu između 15,00 i 16,00 sati srijedom i četvrtkom, a petkom nakon glasovanja po redoslijedu kojim su se prijavili u izlaganju ne duljem od 5 minuta.

Na članak 31.

Nomotehnički se dorađuje tekst važeće odredbe Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članke 32. - 34.

Predlaže se izostaviti institut poimeničnog glasovanja kao suvišan te se propisuje objava rezultata elektroničkog glasovanja u Glasilu Sabora (internetskim stranicama Hrvatskoga sabora).

Uz članak 35.

S obzirom na izmjene koje su predložene dodavanjem članka 33.a te izmjenom članka 34. važećeg Poslovnika, odredba članka 272. važećeg Poslovnika izmijenjena je na odgovarajući način.

Uz članak 36.

S obzirom na predloženu izmjenu u članku 33. (članak 256.), bilo je potrebno intervenirati u odredbu na navedeni način.

Uz članak 37.

Odredbom se određuje stupanje na snagu ovoga Poslovnika.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG POSLOVNIKA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 3.

U smislu odredaba ovog Poslovnika pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- izabrani zastupnik je hrvatski državljanin koji je navršio 18 godina života i izabran je s liste izborne jedinice u Sabor, a kojemu do trenutka konstituiranja Sabora nije počeo teći mandat
- *zastupnik* je hrvatski državljanin koji je navršio 18 godina života i izabran je s liste izborne jedinice u Sabor i počeo mu je teći mandat u Saboru
- *predsjedatelj Sabora* je predsjednik ili potpredsjednik Sabora koji predsjedava sjednicom Sabora
- *matično radno tijelo* je svako radno tijelo Sabora koje prati, raspravlja i zauzima stajališta o pitanjima o određenoj temi iz svog djelokruga određenog odredbama ovoga Poslovnika
- *europski poslovi* su pitanja koja proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji
- *dokumenti Europske unije* jesu svi zakonodavni i nezakonodavni akti i njihovi nacrti i prijedlozi koji se razmatraju u okviru Vijeća i Europskoga vijeća, te drugi akti i dokumenti političke ili pravne naravi koje razmatraju i/ili donose institucije i druga tijela Europske unije ili predstavnici vlada država članica na razini Europske unije
- *EU baza* je informatičko-aplikativni sustav uspostavljen kao modul sustavu političke dokumentacije IKOS u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, a koji se koristi kao dodatni tehnološki alat za usuglašavanje i odobravanje stajališta Republike Hrvatske
- *stajališta Republike Hrvatske* su stajališta o dokumentima Europske unije koje donosi Vlada, odnosno drugo tijelo koje odredi Vlada, a koje predstavnici Republike Hrvatske zastupaju u odgovarajućim postupcima odlučivanja ili raspravama na razini Europske unije
- *Radni program za razmatranje stajališta Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Radni program)* je program koji Odbor za europske poslove donosi temeljem rasprave o radnom programu Europske komisije i programu predsjedništava Vijeća Europske unije te popisa prijedloga zakonodavnih akata Europske unije koji Vlada podnosi Saboru
- *obrazloženo mišljenje* je mišljenje koje Sabor podnosi predsjedniku Europskog parlamenta, predsjedniku Europske komisije i predsjedajućem Vijeća Europske unije kada utvrdi da prijedlog zakonodavnog akta Europske unije nije u skladu s načelom supsidijarnosti.

Članak 4.

Sabor na prvu, konstituirajuću sjednicu saziva predsjednik Republike.

Do izbora predsjednika Sabora sjednici privremeno predsjedava predsjednik Sabora iz prethodnog saziva, a u slučaju njegove spriječenosti, najstariji nazočni izabrani zastupnik.

Privremeni predsjedatelj ima do izbora predsjednika Sabora sva prava i dužnosti predsjednika Sabora u odnosu na predsjedanje sjednicom.

Sabor se konstituira izborom predsjednika Sabora na prvoj sjednici na kojoj je nazočna većina izabраниh zastupnika.

Nakon izbora predsjednika Sabora, izabrani predsjednik Sabora preuzima predsjedanje sjednicom.

Nakon što je Sabor konstituiran, izvodi se himna Republike Hrvatske.

Članak 5.

Na konstituirajućoj sjednici Sabor bira i Mandatno-imunitetno povjerenstvo.

Osim predsjednika Sabora i Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka, na konstituirajućoj sjednici Sabor može birati i potpredsjednike Sabora, tajnika Sabora i tajnika sjednice Sabora, Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove te druga radna tijela.

Pravo podnošenja prijedloga za izbor tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, na konstituirajućoj sjednici, ima najmanje 1/3 izabраниh zastupnika.

Članak 6.

Mandatno-imunitetno povjerenstvo na konstituirajućoj sjednici podnosi izvješće Saboru o provedenim izborima za zastupnike u Sabor i imenima izabраниh zastupnika, o podnesenim ostavkama na zastupničku dužnost, o imenima izabраниh zastupnika koji obnašaju dužnost nespojivu sa zastupničkom dužnošću pa im zastupnički mandat miruje, o imenima izabраниh zastupnika kojima mandat miruje na njihov zahtjev te o osobama koje će kao zamjenici izabраниh zastupnika umjesto njih početi obnašati zastupničku dužnost.

Izabrani zastupnici koji imaju namjeru dati ostavku ili staviti mandat u mirovanje moraju o tome obavijestiti predsjednika Sabora 24 sata prije početka konstituirajuće sjednice.

Na konstituirajućoj sjednici umjesto izabраниh zastupnika koji su dali ostavku ili stavili mandat u mirovanje nazočni su njihovi zamjenici određeni sukladno odredbama zakona koji uređuje izbor zastupnika u Sabor.

Sabor zaključkom prihvaća izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Članak 7.

Nakon što Sabor prihvati izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva o provedenim izborima, pred predsjedateljem Sabora (u daljnjem tekstu: predsjedatelj), zastupnici ili zamjenici zastupnika daju prisegu.

Tekst prisege glasi: »Prisežem svojom čašću da ću dužnost zastupnika u Hrvatskom saboru obnašati savjesno i odgovorno i da ću se u svom radu držati Ustava i zakona i poštovati pravni poredak te da ću se zauzimati za svekoliki napredak Republike Hrvatske.«

Predsjedatelj izgovara tekst prisege i nakon toga proziva poimence zastupnike, a zastupnik daje prisegu tako što ustaje i izgovara: »Prisežem«.

Izvješće iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Tajnost podataka

Članak 17.

Zastupnici su dužni čuvati podatke koje saznaju u obnašanju zastupničke dužnosti, a koji u skladu sa zakonom nose oznaku tajnosti i za to su odgovorni u skladu sa zakonom.

Sabor može donijeti Kodeks o etičkom ponašanju zastupnika.

Članak 34.

Potpredsjednici Sabora pomažu u radu predsjedniku Sabora te obavljaju poslove iz njegova djelokruga na koje ih on ovlasti.

U slučaju odsutnosti predsjednika Sabora ili spriječenosti u obnašanju predsjedničke dužnosti, njega zamjenjuje jedan od potpredsjednika iz reda zastupnika parlamentarne većine kojeg odredi predsjednik Sabora.

Ako predsjednik Sabora ne odredi ili ne može odrediti potpredsjednika, dužnost predsjednika obnaša potpredsjednik biran iz reda zastupnika parlamentarne većine.

Vrste i način rada radnih tijela Sabora

Članak 44.

Radna tijela Sabora su odbori i povjerenstva osnovani ovim Poslovníkom.

U radnom tijelu Sabora raspravlja se o prijedlozima i poticajima za donošenje zakona i drugih akata te o drugim pitanjima iz djelokruga Sabora.

Radno tijelo Sabora prati, u okviru svog djelokruga, rad Vlade i drugih tijela čiji rad nadzire Sabor u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom.

Radno tijelo Sabora raspravlja o izvješćima tijela i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, koja oni na temelju zakona podnose Saboru.

Radno tijelo Sabora nakon provedene rasprave zauzima stajalište, odnosno utvrđuje prijedloge akata i o tome izvješćuje Sabor.

Radno tijelo Sabora može raspraviti o predstavkama i prijedlozima koje građani podnose Saboru. Ako je predstavka ili prijedlog građana za donošenje zakona ili drugih akata upućena Saboru, predsjednik Sabora će je proslijediti predsjedniku matičnoga radnog tijela koji je dužan najkasnije u roku od tri mjeseca izvijestiti podnositelja predstavke ili prijedloga o ishodu predstavke, odnosno prijedloga.

Ovlasti predsjednika radnog tijela Sabora

Članak 47.

Predsjednik radnog tijela Sabora:

– saziva sjednicu, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicama radnog tijela Sabora

- usklađuje rad radnog tijela s radom Sabora i drugih radnih tijela, surađuje s predsjednikom Sabora, Predsjedništvom Sabora, predsjednicima drugih radnih tijela Sabora te s ministrima i čelnicima tijela državne uprave u vezi s pitanjima iz djelokruga radnog tijela
- brine se o provođenju zaključaka radnog tijela i zaključaka Sabora iz djelokruga radnog tijela te
- obavlja druge poslove određene ovim Poslovníkom i zakonom.

Odbor za zakonodavstvo

Članak 62.

Odbor za zakonodavstvo:

- razmatra prijedloge zakona i drugih akata koje donosi Sabor glede njihove usklađenosti s Ustavom Republike Hrvatske i pravnim sustavom, pravom Europske unije te glede njihove pravne obrade
- razmatra pitanja jedinstvene zakonodavne metodologije i druga pitanja bitna za jedinstvenu pravnu tehniku i terminološku usklađenost akata koje donosi Sabor, te predlaže donošenje i promjene jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Sabor
- daje mišljenje o prijedlogu da pojedine odredbe zakona imaju povratno djelovanje
- brine se o jedinstvu pravnog sustava i daje mišljenje o načelnim pitanjima izgradnje pravnog sustava ili jedinstvene primjene zakona
- razmatra akte koje Sabor potvrđuje ili na koje daje suglasnost i o tome daje mišljenje
- utvrđuje i izdaje pročišćene tekstove zakona i drugih akata koje donosi Sabor, kada su ti akti najmanje tri puta izmijenjeni ili dopunjeni
- razmatra prijedloge za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona ili drugog akta koji je donio Sabor
- obavlja i druge poslove određene ovim Poslovníkom.

Odbor za obitelj, mlade i sport

Članak 87.

U djelokrugu Odbora za obitelj, mlade i sport su poslovi utvrđivanja i praćenja provođenja politike, a u postupku donošenja zakona i drugih propisa Odbor ima prava i dužnosti matičnoga radnog tijela u područjima koja se odnose na:

- brak, obitelj i skrbništvo, posebnu zaštitu djece i materinstva i mladih
- kvalitetu života mladih i njihovo sudjelovanje u svim djelatnostima društva
- zaštitu djece i mladih od svih oblika ovisnosti
- planiranje obitelji i demografsku obnovu

– sport.

Članak 159.

Sabor, na temelju prava i ovlaštenja utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske i ovim Poslovníkom, donosi Ustav, ustavne zakone, zakonike, zakone, državni proračun, odluke, deklaracije, rezolucije, povelje, preporuke i zaključke te daje vjerodostojna tumačenja pojedinih odredaba zakona.

Članak 169.

Ustav, zakoni i drugi propisi te akti Sabora, vjerodostojno tumačenje zakona, odluke o izboru, odnosno imenovanju, razrješenju i opozivu dužnosnika koje bira ili imenuje Sabor, odluka o obrascu zastupničke iskaznice, deklaracije i rezolucije objavljuju se u »Narodnim novinama« i u glasilu Sabora.

Zaključci kojima se zauzimaju stajališta, izražavaju mišljenja i utvrđuju obveze Vlade, ministarstava i drugih tijela državne uprave glede provedbe zakona, objavljuju se u glasilu Sabora, a prema odluci Sabora i u »Narodnim novinama«. Ostali zaključci dostavljaju se onima na koje se odnose.

Akt o potvrđivanju međunarodnog ugovora s tekstom ugovora objavljuje se u »Narodnim novinama« i u glasilu Sabora.

O objavljivanju akata Sabora brine se tajnik Sabora.

Tajnik Sabora daje, na osnovi izvornika akta Sabora, ispravke pogrešaka u objavljenom tekstu toga akta.

Sadržaj prijedloga zakona

Članak 174.

Prijedlog zakona sadrži:

- ustavnu osnovu donošenja zakona
- ocjenu stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona proisteći
- ocjenu i izvore potrebnih sredstava za provođenje zakona
- tekst prijedloga zakona, s obrazloženjem
- tekst odredbi važećeg zakona koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju, ako se predlaže izmjena ili dopuna zakona.

Predlagatelj zakona obvezan je izvijestiti predsjednika Sabora tko će u radnim tijelima i Saboru davati obavijesti i objašnjenja, odnosno potrebna obrazloženja o podnesenom prijedlogu zakona.

Uz prijedlog zakona predlagatelj može dostaviti i odgovarajuću dokumentaciju, posebice stručna mišljenja, prihvaćene međunarodne ugovore i druge akte kojima obrazlaže svoj prijedlog.

Uz prijedlog zakona predlagatelj će dostaviti i izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranim javnošću.

Tekst prijedloga zakona mora biti izrađen u skladu s jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koja donosi Sabor.

Predlagatelji zakona dužni su dostaviti prijedlog zakona jezično pregledan, odnosno ispravljen.

Kad su predlagatelji zakona zastupnici, radna tijela ili klubovi zastupnika, njihov prijedlog jezično će pregledati, odnosno ispraviti Stručna služba Sabora za vrijeme trajanja postupka donošenja zakona.

Članak 199.

Iznimno, ako se većina nazočnih zastupnika s tim složi, predlagatelj akta može podnijeti amandman na konačni prijedlog zakona u tijeku odlučivanja o podnesenim amandmanima na sjednici. I takav amandman podnosi se u pisanom obliku uz potrebno obrazloženje.

O amandmanima iz stavka 1. ovoga članka raspravlja se i glasuje. U raspravi mogu sudjelovati samo predstavnici klubova zastupnika.

POGLAVLJE III. – VJERODOSTOJNO TUMAČENJE ZAKONA

Članak 208.

Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona može podnijeti ovlaštenu predlagatelj zakona iz članka 172. ovoga Poslovnika.

Na postupak za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona na odgovarajući način se primjenjuju odredbe ovoga Poslovnika o postupku donošenja zakona.

Članak 209.

Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona podnosi se predsjedniku Sabora, a mora sadržavati naziv zakona, naznaku odredbe za koju se traži tumačenje i razloge zbog kojih se traži tumačenje, izvore potrebnih sredstava te prijedlog teksta vjerodostojnog tumačenja zakona.

Predsjednik Sabora upućuje prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona Odboru za zakonodavstvo, matičnom radnom tijelu i Vladi, ako ona nije podnositelj prijedloga, radi ocjene njegove osnovanosti.

Matično radno tijelo i Vlada dužni su, u roku od 30 dana, dostaviti mišljenje Odboru za zakonodavstvo. Ako matično radno tijelo i Vlada ne dostave mišljenje u propisanom roku, smatrat će se da su suglasni s prijedlogom za davanje vjerodostojnog tumačenja.

Članak 210.

Odbor za zakonodavstvo, nakon što pribavi mišljenja matičnoga radnog tijela te Vlade ili nakon isteka roka iz članka 209. stavka 3. ovoga Poslovnika, ocjenjuje je li valjano podneseni prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona osnovan te u roku od 30 dana izvješćuje o svom stajalištu Sabor.

Ako utvrdi da je prijedlog osnovan, Odbor za zakonodavstvo će prijedlog teksta vjerodostojnog tumačenja sa svojim izvješćem podnijeti Saboru.

Ako Odbor za zakonodavstvo ocijeni da prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja nije osnovan, on će o tome izvijestiti Sabor koji povodom toga izvješća donosi odluku.

Sabor o prijedlogu za vjerodostojno tumačenje raspravlja u jednom čitanju.

Objava dnevnog reda

Članak 228.

Nakon što je dnevni red utvrđen predsjednik Sabora na odgovarajući način objavljuje utvrđeni dnevni red.

Redoslijed rasprava točaka dnevnog reda kako je utvrđen, u pravilu se ne mijenja u tekućem tjednu zasjedanja.

Na početku svakoga radnog dana zasjedanja, predsjednik Sabora u pravilu objavljuje o kojim će se točkama dnevnog reda raspravljati toga dana. Tijekom sjednice, iznimno, može promijeniti redoslijed rasprave ili odlučivanja, ako za pojedinu točku dnevnog reda nema izvješća nadležnih radnih tijela, predlagatelja ili Vlade.

Na kraju dnevnog zasjedanja predsjedatelj će, u pravilu, objaviti o kojim će se točkama dnevnog reda raspravljati tijekom sljedećeg dana zasjedanja.

Davanje riječi

Članak 231.

Predsjedatelj daje zastupnicima riječ po redoslijedu kojim su se prijavili.

Neovisno o redoslijedu zastupnik može dobiti riječ kada želi odgovoriti na izlaganje (replika) te kada želi govoriti o povredi Poslovnika. Govornika može opomenuti ili prekinuti u govoru samo predsjedatelj. Predsjedatelj se brine o tome da govornik ne bude ometan ili spriječen u svom govoru.

Vrijeme određeno za govor

Članak 233.

Zastupnik u raspravi, u pravilu, može govoriti najdulje 10 minuta, a predstavnici klubova zastupnika do 15 minuta. Iznimno zbog važnosti teme, Sabor može odlučiti da pojedini predstavnik kluba zastupnika ili zastupnik može govoriti i dulje.

Predlagatelj, odnosno predstavnici predlagatelja koje on odredi, mogu govoriti u uvodnom izlaganju na početku rasprave najdulje 30 minuta, u izlaganju na kraju rasprave najdulje 30 minuta, a prigodom svakog davanja objašnjenja tijekom rasprave najdulje pet minuta.

Predstavnik Vlade, kad nije predlagatelj, može u uvodnom izlaganju na početku rasprave govoriti najdulje 15 minuta, a prigodom svakog davanja objašnjenja tijekom rasprave kad dobije riječ, najdulje pet minuta.

Zastupnik koji se prijavio za govor i nije bio nazočan u dvorani kada je pozvan gubi pravo govoriti o temi dnevnog reda za koju se prijavio.

Pravo govoriti o temi dnevnog reda za koju se prijavio gubi i klub zastupnika čiji predstavnik nije bio nazočan u dvorani kad je pozvan da govori u ime kluba zastupnika.

Nakon što svi zastupnici koji su se prijavili za raspravu završe svoj govor, predstavnici klubova zastupnika mogu ponovno zatražiti riječ i tada mogu govoriti najviše pet minuta neovisno o tome je li predstavnik kluba zastupnika već sudjelovao u raspravi o toj temi dnevnog reda.

Replika

Članak 235.

Zastupniku koji želi odgovoriti na izlaganje (replika) predsjedatelj daje riječ čim završi govor onoga na čije izlaganje zastupnik želi odgovoriti. Replika zastupnika, odnosno odgovor na repliku, ne može trajati dulje od dvije minute.

Zastupnik može odgovoriti na izlaganje (replika) samo jedanput, i to na osnovno izlaganje.

Zastupnik ne može odgovoriti na izlaganje predsjedatelja.

Zastupnik ne može zatražiti riječ da bi odgovorio na izlaganje zbog kojeg je predsjedatelj izrekao govorniku stegovnu mjeru.

Povreda Poslovnika

Članak 236.

Zastupniku koji želi govoriti o povredi Poslovnika predsjedatelj daje riječ čim je ovaj zatraži. Govor tog zastupnika ne može trajati dulje od jedne minute, a zastupnik odmah mora navesti članak Poslovnika o čijoj povredi govori. Predsjedatelj je dužan nakon iznesenog prigovora dati objašnjenje. Ako zastupnik nije zadovoljan danim objašnjenjem, može najaviti da će Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav podnijeti zahtjev za mišljenje o povredi Poslovnika.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se u pisanom obliku i mora biti obrazložen. Zahtjev mora biti podnesen u roku od 24 sata od izvršenja radnje koja je predmet zahtjeva.

Zastupnik koji ne podnese zahtjev u obliku i roku iz stavka 2. ovoga članka gubi pravo govoriti o povredi Poslovnika iz stavka 1. ovoga članka do kraja tekuće sjednice. Ako zastupnik najavi zahtjev zadnji dan tekuće sjednice, a ne podnese ga u roku iz stavka 2. ovoga članka, gubi pravo govoriti o povredi Poslovnika iz stavka 1. ovoga članka na idućoj sjednici Sabora. O imenima zastupnika koji nemaju pravo govoriti o povredi Poslovnika, predsjedatelj obavještava zastupnike na sjednici Sabora.

Odbor je dužan dostaviti mišljenje Saboru u roku od 24 sata od zaprimanja zahtjeva. Ako Sabor nije na okupu u vrijeme zaprimanja zahtjeva, Odbor je dužan dostaviti mišljenje do početka sljedeće sjednice.

Predsjednik Sabora dužan je uvrstiti mišljenje Odbora u dnevni red sjednice Sabora.

O mišljenju Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Sabor odlučuje bez rasprave.

Opomena s oduzimanjem riječi

Članak 240.

Zastupniku će se izreći opomena s oduzimanjem riječi ako nastavi postupati protivno članku 238. ovoga Poslovnika zbog čega mu je već izrečena opomena.

Opomena s oduzimanjem riječi izreći će se zastupniku i kada poziva na nasilje ili mržnju, odnosno kada vrijeđa hrvatski narod, vjerske, nacionalne i druge zajednice, spolne, rodne i druge skupine te strane države i međunarodne organizacije i njihove predstavnike.

Rasprava

Članak 247.

Na sjednici se o svakoj temi utvrđenoga dnevnog reda najprije raspravlja, a zatim odlučuje, osim ako je ovim Poslovnikom određeno da se odlučuje bez rasprave.

Predsjedatelj se brine o tome da se rasprava po pojedinoj točki dnevnog reda odvija prema predviđenom programu i daje tumačenja i pojašnjenja o postupku donošenja zakona i drugih propisa.

Na prijedlog predsjedatelja, matičnoga radnog tijela, Odbora za zakonodavstvo ili klubova zastupnika o dvjema ili više točaka utvrđenog dnevnog reda može se provesti objedinjena rasprava.

Stanka

Članak 248.

Tijekom sjednice Sabora predstavnik kluba zastupnika može zatražiti stanku za sastanak kluba zastupnika.

Predstavnik kluba zastupnika dužan je iznijeti razloge zbog kojih traži stanku i prijedlog duljine njezina trajanja, u izlaganju ne duljem od dvije minute.

Predsjedatelj će odobriti stanku, s tim da za stanku ne može odrediti vrijeme kraće od 10 niti dulje od 30 minuta.

Nakon stanke predstavnik kluba zastupnika obrazložiti će stajalište kluba u izlaganju ne duljem od pet minuta.

Na izlaganje predstavnika kluba zastupnika nije dopuštena replika.

Razlozi za neodobravanje stanke

Članak 249.

Predsjedatelj neće odobriti stanku za sastanak kluba zastupnika ako se zahtjev za stanku podnosi:

a) prije utvrđenoga dnevnog reda i prelaska na dnevni red

b) iz razloga vezanih za rad radnih tijela Sabora

c) u vezi s istupom ili izjavom zastupnika izvan Sabora.

Prethodne odluke i vjerodostojno tumačenje

Članak 254.

Kada se u postupku donošenja zakona na sjednici Sabora na temelju odredbi ovoga Poslovnika donose odluke koje prethode donošenju zakona i drugih akata u smislu članaka 252. i 253. ovoga Poslovnika, za njihovo donošenje dovoljna je većina glasova nazočnih zastupnika, neovisno o tome što se pojedini zakon ili akt donosi većinom glasova svih zastupnika, odnosno dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika, osim ako je Ustavom Republike Hrvatske i ovim Poslovníkom određeno da se i te odluke donose kvalificiranom većinom.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada se odlučuje o davanju ili nedavanju vjerodostojnog tumačenja pojedinih odredbi zakona, odlučuje se istom većinom kojom je taj zakon donesen.

Opća odredba

Članak 255.

Glasovanje na sjednici je javno, osim ako ovim Poslovníkom nije određeno da se glasuje tajno.

Javno glasovanje može se provesti dizanjem ruke, poimeničnim ili elektroničkim glasovanjem.

Javno glasovanje u pravilu se provodi elektroničkim glasovanjem.

Na zahtjev predstavnika kluba zastupnika može se provesti glasovanje dizanjem ruke.

Poimenično glasovanje provodi se kada to zatraži klub zastupnika ili predlagatelj.

Elektroničko glasovanje

Članak 256.

Prigodom elektroničkog glasovanja svaki zastupnik dužan je potvrditi svoju nazočnost i na odgovarajući se način identificirati.

Elektroničko glasovanje provodi se tako da predsjedatelj poziva zastupnike da se na odgovarajući način izjasne »za« ili »protiv« prijedloga, odnosno da se suzdrže od glasovanja.

Predsjedatelj proglašava rezultat glasovanja na temelju rezultata glasovanja ispisanih na kontrolnom ekranu.

Poimenično glasovanje

Članak 258.

Poimenično glasovanje provodi se tako da svaki prozvani zastupnik ustane i izgovara »za« ili »protiv« prijedloga, odnosno »suzdržan«.

Kada je prozivanje završeno, ponovno se prozivaju oni zastupnici za koje u popisu zastupnika nije zabilježeno da su glasovali.

Zastupnike proziva i glasove broji tajnik sjednice Sabora.

Članak 272.

Predsjednik i potpredsjednici Sabora te predsjednici, potpredsjednici i članovi radnih tijela Sabora, biraju se na vrijeme do isteka zastupničkog mandata, odnosno do dana razrješenja.

Razrješenje predsjednika i potpredsjednika Sabora mogu predložiti klubovi zastupnika ili najmanje 40 zastupnika.

Izbor, imenovanje te razrješenje predsjednika, potpredsjednika i članova radnih tijela Sabora obavlja se na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove ili na prijedlog najmanje 15 zastupnika.

Članak 280.

Radi izvješćivanja zastupnika i javnosti o svom radu Sabor izdaje svoje glasilo i druge publikacije.

Glasilom Sabora smatraju se internetske stranice Sabora na kojima se objavljuje:

- prikaz osnovnih tema koje su predmet rasprave na sjednicama Sabora
- pojedine prijedloge, odnosno konačne prijedloge zakona i drugih akata Sabora
- pojedine tekstove donesenih zakona i drugih akata
- zaključke Sabora i radnih tijela Sabora
- poticaje, stajališta i mišljenja iznesene u vezi s temama o kojima se raspravlja i odlučuje u Saboru
- akte predsjednika Republike
- sažete govore održane na sjednicama Sabora
- zastupnička pitanja i odgovore Vlade
- prikaz rada Vlade
- kroniku važnijih događanja u Saboru, Uredu predsjednika Republike i Vladi
- kroniku međuparlamentarne suradnje Sabora
- životopise dužnosnika koje je izabrao, odnosno imenovao Sabor.

Osim glasila iz stavka 2. ovoga članka, Sabor može objavljivati i druga izvješća u kojima će izvijestiti javnost o svojem radu.